VRT, THE NEXT GENERATION

DE VADER Jan Ceuleers (°1935) > destijds directeur-generaal televisie BRT
DE DOCHTER Barbara Ceuleers (°1983) > studente journalistiek

Ik heb als kind op de VRT een panische angst voor liften ontwikkeld

Een flamboyante verschijning is ze, iets tussen Barbara Dex en een jonge versie van Liza Minnelli. Barbara Ceuleers is gedreven, begaafd, vol energie en verlangen. "Ik heb geen carrière-, maar een droomplanning", zegt ze. De droom luidt: in de journalistiek gaan of radio maken. Of beide. Als het maar media is. En als het kan voor de VRT natuurlijk, de rest is minder een optie. Dochter zijn van Jan Ceuleers, ooit directeur-generaal bij de VRT, het heeft onvermijdelijke gevolgen.

Barbara heeft al veel gestudeerd, opgestoken, geproefd en in uitvoering gebracht. Ze heeft drama, zang en acteerlessen gevolgd, maar ook Germaanse talen gestudeerd én ze vervolledigt nu een opleiding journalistiek in de bekende Mechelse hogeschool De Ham. Waar is de tijd dat ze, geflankeerd door papa Ceuleers en mama Rachel Frederix, vanop de eerste rij in diverse studio's verrukt de opnames van tv-programma's meemaakte?

Barbara Ceuleers: "Ik was toen een jaar of elf, twaalf en ik vond het zeer plezant. We waren vaak als gezin op stap, heel verbonden. Ik was enig kind. Hadden mijn ouders een bakkerij gehad, dan had ik wellicht ook uit de potten zitten likken."

Vond je het een voorrecht om daar te zijn *'where the action is'*?

"Ach, ik genoot er ergens wel van, al stond ik daar toen niet echt bij stil. Pas toen mijn vader op vervroegd pensioen werd gestuurd, heb ik iets in mijn directe omgeving opgemerkt. Kinderen kunnen wreed zijn. Ik werd gepest. 'Hè hè, uw papa is niet goed genoeg', werd er gezegd. Dat was nogal pijnlijk, maar heel veel heb ik me daar toch niet van aangetrokken. Vreemd is dat nadien toch de leuke herinneringen overblijven. De opnames van *De muziekdoos* of van *Schalkse Ruiters*. Grappig om mee te maken."

Dacht je toen al: 'Ooit sta ik daar, onder de spots'?

"Ik had altijd gezegd dat ik advocaat wilde worden. Vanaf het moment waarop ik kon spreken tot na mijn eerste jaar rechten. Die studie viel redelijk tegen. Ik heb nog mijn tweede zit gedaan en was erdoor, maar ik hield ermee op. Ik heb toen Germaanse gedaan. Daar begon ik te beseffen dat ik de journalistieke richting wilde inslaan, en dan het liefst radio gecombineerd met muziek. Mijn ouders keken niet raar op toen ik dat zei. Dus ging ik doorstuderen, meer praktijkgericht. Ik denk dat mijn papa het leuk vindt, al heeft hij dat nog niet met zoveel woorden gezegd. Ik confronteer hem wel graag met zaken die ik leer, vooral als ze betrekking hebben op de VRT of op hem. Soms is dat heel banaal. Onlangs zei ik, bijvoorbeeld: 'Zeg, lelijke foto van u in mijn cursus.'"

Kom je hem veel tegen in je cursussen?

"Af en toe, vooral in het vak audiovisuele media."

Wat doet dat met je?

"Het pakt me op de een of andere manier. Ik ben oprecht trots op wat mijn ouders hebben gedaan. Het doet me pijn dat er vaak over mijn vader wordt gedacht en gesproken in de zin van: 'Dat is die gast die opzij is gezet...'"

...voor Bert De Graeve.

"Terwijl papa toch dingen op gang had gebracht. Maar hij zat in een slecht tijdsgewricht, was het eindpunt van een gepolitiseerde VRT en werd daar mee voor gesanctioneerd."

Wat staat daarover in je cursussen? Je doorstreept toch niet wat volgens jou niet klopt?

"*(lacht)* Dat is niet nodig, want de cursus klopt inhoudelijk. Mijn prof wist niet dat ik de dochter van Jan Ceuleers was. Ik had me wel voorgenomen dat ik mij zou melden, mocht hij in een les over die periode één verkeerd woord zeggen. Het was niet nodig. De prof heeft gewoon een overzicht gegeven over wanneer mijn vader er kwam, welke successen hij boekte, allemaal objectief. Er werd geen gewag gemaakt van een slecht einde of van 'opzijgezet worden'. In de cursus staat 'wegens omstandigheden'. Dat is wel fijn."

Heb je bij je ouders verbittering gezien na die omstandigheden?

"Ja. Ze verwerkten dat allebei op hun manier. Mama heeft een interview gegeven in *Humo* waarin ze nogal van leer trok. Ze is heel open, een beetje een flapuit. Ik herinner me de titel nog, iets met 'als vuilnis aan de deur gezet'. Mijn vader is veel nuchterder om echt verbitterd te blijven. Ik ben een mix van die twee mensen. Explosief en nuchter, misschien een vreemde combinatie."

Zou je graag voor de VRT werken?

"Ja. Natuurlijk ook omdat ik er een beetje ben opgegroeid, maar vooral omdat ik me niet echt kan vinden in de vtm-mentaliteit. Dat commerciële lijkt me niet."

Zou je thuis nog binnen mogen, mocht je voor vtm kiezen?

"Ach, commerciële televisie interesseert me gewoon minder. Commerciële radio, dat is iets anders. Q-music, dat zou wel kunnen. Dat zou geen problemen geven."

Wat met die familienaam? Kan die een nadeel of voordeel zijn?

"De generatie van mijn vader is nu toch aan het verdwijnen. Er zijn veel jonge mensen bij de VRT, bij wie 'Ceuleers' niet meteen een belletje doet rinkelen. Op de radio is het nog anders."

Vanwaar die aantrekking tot radio?

"Door het mysterie. Ik ben er ook niet over te spreken dat ze nu radio op tv uitzenden. Radio moet intiem blijven, zonder beeld erbij. Dat mysterie van radio combineren met de muziek, lijkt me de ideale job. Ik schipper als luisteraar momenteel tussen Q-music en Radio 1. Dus als ik mag kiezen, graag een van die twee. Eerst Q en misschien pas over tien jaar Radio 1. Ik droom er nu al van om ooit dingen te doen à la Friedl' Lesage. Maar dat kan ik natuurlijk nog lang niet. Zo'n ervaring moet je opbouwen."

Zien we hier toch een soort carrièreplanning?

"Nee hoor, het is meer een droomplanning. Iedereen heeft toch het best doelen in zijn leven?"

Loop je nog af en toe rond op de VRT?

"Ik heb twee jaar geleden een stemtest gedaan voor Radio 2. Dat was de laatste keer dat ik er kwam."

Ga je dan stiekem naar de zevende verdieping om nog eens te kijken waar je vader toen zat?

"Toch niet. Het ligt wel vast in mijn herinnering, dat grote ruime bureau. Ik vond het aangenaam. Er hing een soort warmte, iets huiselijks. Het hele gebouw was mij bekend. Van crèche tot de mess. *(schatert)* De mess was voor ons, kinderen, het hoogste van het hoogste, het had iets mythisch. Ik liep ook graag in het gebouw rond. Ik heb op de VRT wel een panische angst voor liften ontwikkeld. Die zijn zo verschrikkelijk klein en de liftdeuren schoven zo vreemd en traag dicht. Alleen al de herinnering doet me huiveren. Maar ja, er zijn veel prachtige herinneringen: de grote studio, de Vijf. En het Amerikaans Theater, waar mama *Musti* opnam. Als kind ben je ook vatbaar voor 'bekende mensen'. Ik herinner me nog de eerste keer dat ik Bart De Pauw zag. Ik was een fan van *Buiten de zone* en, lap, ineens zat die Bart De Pauw bij mij thuis."

Je kamer lag waarschijnlijk vol met VRT-gadgets.

"Toch niet, enkel *Musti* was aanwezig. Ik ben nog altijd een *Musti*-fan. Belachelijk wellicht, maar het is zo. Ik heb dat figuurtje altijd heel leuk gevonden, ik heb het zien maken. Er zijn veel mooie dingen bij mij blijven hangen, positieve dingen."

Je hebt geen rancunes. Je denkt niet: 'Deze Ceuleers heeft nog iets goed te maken op de VRT.'

"Welnee, die oude geschiedenis is afgesloten. Ik wil me nu zelf vervolmaken, leren wat nog te leren valt."

Hoe hebben jij en je vader het over de media?

"Meestal vraag ik iets en legt hij me zaken uit. Hoe dat bijvoorbeeld met Donna gegaan is, hoe die zender ontstond. Ik blijf dat een bizar verhaal vinden. Als ik dingen uit mijn cursus niet snap, bel ik hem. Hulplijn vader. Hij krijgt dan vragen over hoe het zat met het kabeldecreet, de politiek of een bepaalde periode in de mediageschiedenis. Dan merk je wel dat je een soort voorrecht hebt, omdat je die mediageschiedenis kunt doorbladeren met iemand die er mee deel van uitmaakte. Het is ook leuk om op examens net dat ietsje meer te schrijven dan wat in de cursus stond. *(lacht)*

"Waar ik uiteraard ook kennis van heb, is de persoonlijke kant. Ik ken mijn ouders. Mijn mama, die heel open is, een flapuit, creatief, een tikkeltje dromerig. Mijn vader, die op een nuchtere en directe manier voor zijn mening uitkomt, maar altijd heel menselijk blijft. Precies daarom zou hij geen goede manager zijn. Daar ging het ook over toen hij bij de VRT wegging. Hij was niet zo'n harde die op tafel sloeg. Je zag dat ook op zijn afscheidsfeest. Daar waren allemaal mensen die hem graag zagen. Jan Ceuleers was een mensenmens en dat is volgens mij het grote heikele punt geweest."

Ben je als kind boos geweest, bijvoorbeeld toen Bert De Graeve er kwam, en later Tony Mary?

"Ik vond Bert De Graeve geen sympathieke man. Echt de tegenpool van mijn vader."

Maar wel een keiharde en goede manager.

"Hij heeft harde beslissingen genomen. Ze hadden toen ook iemand nodig die zei waar het op stond, zonder te dralen. Ik weet wel nog dat ik als kind dacht: 'Stomme Bert De Graeve'. Het ging dan over mijn vader, die te kort was gedaan. Wat wil je, op die leeftijd? Ik ben daar een maand echt niet goed van geweest. Ik was kwaad en triest. Nu zie ik meer de context, heb ik meer overzicht. Als twaalfjarige denk je alleen: 'Maar enfin, waarom moet hij weg? Iedereen vindt mijn papa toch *nen toffen*.'"

STEVE STEVAERT, GOUVERNEUR VAN LIMBURG

'Dit land kan best wat mildheid gebruiken'

In het hernieuwde *De zevende dag* is Steve Stevaert zondag de eerste centrale gast. Het zal benieuwen of zijn gezelligheidsdiscours overeind blijft in deze barre tijden van economische crisis en sociale rampspoed. Een gesprek over socialisme toen en nu, over verdraagzaamheid straks en morgen en over Limburg natuurlijk. En dat alles met dat sappige accent van hem. Waar *Katarakt* staat, hoort u best *Katarak*, want zo spreekt de gouverneur van de oostelijke gebieden zijn woorden nog altijd uit.

DOOR WALTER PAULI / FOTO FILIP CLAUS

Na *Katarakt* is *De smaak van De Keyser* de nieuwe Limburgse hit op Eén. U wilt uw provincie positief promoten, en dat is u gegund, maar hoe fake is dat beeld als tegelijk de arbeiders van Ford Genk een maand werkloos zijn?

Steve Stevaert (54): "Toen de VRT *Katarakt* uitzond, kreeg het Limburgse provinciebestuur bakken kritiek. Dat was geen goed besteed geld. Nu weet iedereen dat *Katarakt* zijn doel heeft bereikt en *De smaak van De Keyser* is daarop de stedelijke, hippe aanvulling. En dan gaat het niet alleen om de toeristische promotie van Limburg. We wilden vooral de Limburgers zélf laten zien hoe mooi Limburg is. Dat is voor mij essentieel. Ik vind dat mensen 'trots' mogen zijn op hun land. Ik gebruik dat woord liever dan 'fier'. 'Trots' is authentieker, fier is oppervlakkiger. Fiere mensen zullen zich sneller gaan verdedigen, of snoeven. Een 'trots volk' heeft geen negatieve gevoelens nodig. Trots hoort bij de good vibes, om het in slecht Limburgs te zeggen. Met *Katarakt* en *De smaak van De Keyser* tonen we de twee kwaliteiten die Limburg nodig heeft: bescheidenheid en ambitie."

Nog meer bescheidenheid voor Limburg?

"Een mens kan nooit bescheiden genoeg zijn, maar hij moet wel geloven dat je de zaken ten goede kunt veranderen. Dat is ambitie. Ik geloof in de maakbaarheid van de samenleving. Met het Hasseltse stadsbestuur hebben we ooit ingezet om van de Hasselaren de gelukkigste inwoners van België te maken. Wij zijn daarin geslaagd, zo tonen recente tevredenheidsstudies aan. Dat lijkt toevallig, maar het is net het omgekeerde, namelijk het sociologische gevolg van een doelbewuste politieke keuze. Wij konden Hasselt alleen uitroepen tot de 'hoofdstad van de smaak', omdat wij de naam hebben waanzinnig bescheiden te zijn. Alleen dan vergeeft men u dat. Bij Hasselt 'hoofdstad van de smaak', zonder dat wij dat expliciet zeggen, weet iedereen dat dat niet gericht is tégen andere steden. Als Antwerpen zich 'hoofdstad van de smaak' zou noemen, zou dat zeer pretentieus zijn tegenover Brussel of Gent. Wij doen aan provinciemarketing, via het instrument van een tv-serie. Andere provincies, andere steden zullen dat herhalen en ons zelfs inhalen: daarover maak ik me geen illusie. Wij hebben in Limburg een pop- en rockacademie opgericht. Straks zullen ook Antwerpen of Gent hun pop en rock-academie hebben. En omdat ze groter zijn, zullen ze meer troeven hebben. En moeten wij wat inleveren. Daar heb ik dan geen problemen mee. Limburg zal het nooit kunnen halen van andere regio's als we de laatste zijn. Wij kunnen er alleen staan als we de eerste zijn.

"Ik moet hout vasthouden, want natuurlijk gaan we naar een economisch moeilijke periode, maar sinds ik gouverneur ben, is de werkloosheid in Limburg met 40 procent gedaald. De dag dat ik gouverneur werd, vond ik in mijn bureau een folder van de Dienst Investeren Vlaanderen, in het Engels. Limburg hoorde er niet echt bij. Düsseldorf of Maastricht stonden op het kaartje al helemaal niet aangeduid, Rijsel of Rotterdam wel. En uit heel Limburg stond slechts één stad vermeld. Hasselt. En daarbij de uitleg: 'Forest'. Toen heb ik gezegd: 'Dat laten we nooit meer toe. Vanaf nu nemen we onze eigen perceptie in handen.'"

Maar perceptie is toch niet alles? Limburgse werklozen zullen wat hebben aan die good vibes. En er komen er steeds meer bij.

"Natuurlijk verandert *De smaak van de Keyser* niets aan de malaise in de autoindustrie. Maar beeld u het omgekeerde eens in: we zitten in de situatie die is wat ze is en Hasselt en Limburg zouden géén initiatieven nemen zoals *Katarakt* of *De smaak van De Keyser?* Als negativo blijf ik me blind staren op de lange, tijdelijke werkloosheid bij Ford. Als positivo zeg ik: 'Ford Genk doet het fantastischer dan ooit.' Ze bouwen voor het eerst in hun geschiedenis tegelijk drie topmodellen. Vroeger had je één populaire personenwagen – de legendarische 'Ford Taunus' bijvoorbeeld – plus de Transit, een bestelwagen 'for all seasons'. Maar ik dank de vakbonden dat ze ermee akkoord zijn gegaan om de productie van de Transit te laten outsourcen naar Turkije, in ruil voor de S-Max. Als ze niet flexibel hadden meegedacht zat Genk echt in de nesten. Nu niet.

"Positivo's moeten zich altijd verantwoorden. Moeten we in Limburg een pop- en rockacademie op poten zetten terwijl er nog altijd mensen zijn zonder decent huis? Maar het ene sluit het andere toch niet uit? In Limburg ligt vandaag hét designhotel van Vlaanderen: het Carbonhotel in Genk. Ik herhaal: in Génk. Dat was in 1995 nog ondenkbaar geweest. En tegelijk zie ik dat een van de Arthur Andersens van deze wereld zijn hoofdzetel naar Limburg wil overbrengen. Het ene heeft direct niets met het andere te maken. En anderzijds past alles als een puzzel in elkaar.

"Wij hebben een centrale ligging in Europa. We hebben een tamelijk hoge talenkennis. Het aantal hoogopgeleiden is aan het groeien. En we plukken stilaan de economische vruchten van onze multiculturaliteit. Beeld u maar in dat een Europees bedrijf een paar mensen nodig heeft die Pools spreken. Of Turks. Je kunt er in Limburg wel een paar vinden. Wat we voor-al moeten doen, is onze Limburgse binnengrens weghalen. Belgisch-Limburg en Nederlands-Limburg moeten nauwer samenwerken en dat verpak ik in mijn verhaal over Oost- en West-Limburg."

Wat is daar zo belangrijk aan, afgezien van de heimatacthige folklore 'Limburg allein'?

"Dat heeft niets met folklore of Limburgse onafhankelijkheid te maken. Ik wil dat een verpleegster uit Maasmechelen of Lanaken in het ziekenhuis van Maastricht kan werken en dat zij nadien geen *ambras* krijgt met onze fiscus. Ik wil dat een zieke Nederlander zich in Hasselt of Genk kan laten verzorgen. Ik kan een investeerder maar aantrekken als ik een grote stad zoals Maastricht mee in het pakket kan steken. Als ik hem dan ook nog het belastingsysteem mag uitleggen, de grondprijs, de gratis diensten van de VDAB en als ik de kans krijg zijn partner op restaurant uit te nodigen, met zijn kinderen een school te mogen uitzoeken, dan heb ik ze. Dan is de bal in de *sacoche*. Maar als ik alleen op rapporten van geleerde heren in Londen moeten wachten, dan ben ik het haasje. Dan zal er altijd wel een andere regio zijn met meer iets meer investeringssteun. Maar ons globaal pakket is het allerbeste.

"Maar ik blijf dus positief, blijkbaar tegen beter weten in. We hebben vandaag een merkwaardig intellectueel klimaat. Het geldt bijna als een wet dat optimisten naïevelingen zijn en dat pessimisten het monopolie hebben op de verstandige boodschap. U kunt me van veel verdenken, maar in mijn familie sta ik niet bekend als de grootste naïeveling. Voor optimisme heb je vandaag een argumentatie nodig en die mag goed en steekhoudend zijn of je wordt weggehoond. Voor pessimisme niet. Je moet gewoon je negatieve gemoedsgesteldheid poneren, zorgelijk kijken, en men aanvaardt wat je zegt en noemt zo'n onheilsprofeet zelfs 'een wijs man'. Al leert de geschiedenis dat de pessimisten haast altijd ongelijk kregen. De wereld is er altijd op vooruitgegaan. Maar sommigen hebben het over 'achteruitgang' als de vooruitgang even hapert en dan alleen voor deze generatie. Sinds de zogenaamde 'golden sixties' zijn we er *(met stemverheffing)* op in-druk-wek-ken-de wijze op vooruitgegaan. Ondanks de economische crisis. In die gouden jaren was er nog geen sprake van gsm, pc, dvd, games, mails, downloads, Facebooks..."

U zit nochtans niet zelf op Facebook. U wordt oud.

"Dat laatste klopt. Niets menselijks is mij vreemd, en ijdelheid zeker niet, maar ik verzet mij niet tegen de terreur van de fysieke aftakeling. Soms word ik nog kwaad op mezelf, als ik iets wil zeggen en niet direct de naam vind. Vroeger kon ik elke vraag direct beantwoorden en kende ik elke naam direct. Nu ben ik nog altijd *De slimste mens*, thuis in de zetel, maar alleen als ik minstens 30 seconden de tijd krijg om na te denken.

"En ik zit niet of Facebook omdat ik tegen fakebook ben. Ik krijg zowat dagelijks een aanbod dat iemand 'mijn' Facebookpagina wil bijhouden. Daar ga ik niet op in, want ik wil niet toetreden tot de kudde met een zogezegde Facebookpagina die in werkelijkheid wordt bijgehouden door een kabinetsmedewerker.

"Maar het klopt: al weet ik wat er in de wereld van internet gebeurt, dit is niet meer mijn wereld. Ik was een politicus van het medium televisie. Correctie: van de kleuren-tv en zelfs een politicus van het medium tv met zapper. Dat maakte dat de mensen al snel een paar seconden minder lang bleven kijken. Voor een Limburger als ik is dat een weld van verschil. Maar ik vergaap me niet aan nieuwe trends zoals Facebook. Ze bieden interessante nieuwe technieken om te communiceren, meer niet. De inhoud van de communicatie verschilt daarom niet wezenlijk. Ik heb onlangs Montaigne herlezen.

All rights reserved. Gebruik en reproductie enkel mits toelating van de uitgever via Mediargus NV, F. Pelletierstraat 8A 1030 Brussels, TEL:(+32)2 7400970 FAX:(+32)2 7400971